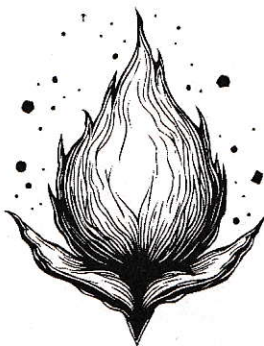

LIBRIS

We know
books

Manuela Buchmann

ÎMBLÂNZITORUL
DE FLĂCĂRI

LETRAS
Promovăm autorii români

CAPITOLUL 1

Pe drumul șerpuit printre coline, Lala mergea cu pas săltăreț și semeț, cu gândurile aiurea, cu nepăsarea tinereții care îți pune lumea la picioare și îți înalță sufletul până la cer.

De departe, satul se ițea ca o miniatură într-un glob de cristal, cu case mici, cât să le prinzi în pumn, cu acoperișuri ca niște clăbețe și porți înalte, mai mereu închise, gata să le ascundă de orice privire.

Sub ochii Lalei, satul, desfășurându-se de sus, ca o hartă a comorilor, aducea, ca o iluzie de fata morgana, doar promisiunea odihnei după o zi de hoinărit pe poteci de munte.

În ziua aceea, nici nu își dorea altceva decât să se arunce pe pat și să rămână acolo, nemișcată, ca un urs prins de iarnă, fără să dea explicații nimănui.

Începutul de toamnă, cald ca o prelungire a verii, era numai bun de rătăcit, căci soarele nu mai avea atâta putere să dogorească, ziua era încă destul de lungă, iar ploile nu începuseră.

Printre cărări de munte, pierduse noțiunea timpului, așa că, pe nebăgate de seamă, se aventurase mult prea departe, până la cascadă, își desfăcuse mapa cu creioane colorate și desenase alene, cu detalii fine, vegetația, într-un colț de caiet.

Le identificase mai apoi mulțumită pe fiecare în parte, le scrisese numele, ușor înclinat, iar în restul paginii lăsase loc pentru poveștile rostite la gura vetrei cu voce scăzută, de parcă ar fi fost adevărate.

Caietul, numit cu voită infatuare „Tratat etnobotanic și alte vietăți”, se înfioase peste vacanța de vară, așa că acum era mai mult de jumătate plin, iar colțurile parcă prinseseră viață, ca niște urechi de măgar, gata să se răzvrătească.

Laura Cristina Cristurean, care abia terminase în vară Școala Superioară Pedagogică de Fete a Surorilor de *Notre Dame* din Temesvár, se întorsese la țară, la bunici, trecând peste lamentările mamei, care nu înțelegea cum de o fată ca ea se ascundea într-un cotlon uitat de lume, dar încurajată de domnul Cristurean, mulțumit mai degrabă să o știe sub aripa grijulie a propriilor părinți decât sub ochii curtezanilor.

Speranță și mândrie a familiei, Lala moștenise de la tatăl său aplecarea către carte, iar de la maică-sa, înfățișarea plăcută și un soi de gingașie în gesturi și ținută, înșelător în comparație cu firea mai degrabă clocotitoare, atunci când era provocată. Când era lăsată însă în ale ei, ca și acum, fata înclina mai degrabă către visare, plămădind idei despre ierbare și cărți, despre viața păsărilor și a animalelor, dar mai ales povești cu și despre gugulani.

Nimeni nu putea să imite mai bine decât ea triful păsărilor și nimeni nu putea să deseneze cu așa precizie de fotograf lumea din jur. Iar ca și când nu era de ajuns, Lala avea harul să facă oamenii să vorbească, să povestească vrute și nevrute, de la ceea ce a fost cândva până la iscodiri despre moroi sau amintiri ale... amintirilor.

Ascultând, Laura Cristurean scria ca la școală, cu caligrafie îngrijită, pe pagini pe jumătate desenate, istoria etnografică a unui sat de munte, de care nimănui nu îi păsa, o istorie pe care însă visa să o împărtășească odată, ba chiar să o publice, ca să nu cadă uitării.

Pe buzele moi, cuvintele se rotunjeau uneori seara în jurul focului, se revărsau în povești și taine numai de ea auzite, sub ochii mari și gurile mute ale copiilor din sat, în timp ce bătrânii clătinau din cap aprobator, de parcă ar fi fost aieva acolo.

Deși Laura asculta cu mai multă plăcere decât vorbea, o luase acum câteva seri, așa, din senin, valul, iar plină de înflăcărare se apucase să povestească despre Zamolxe și muntele sfânt, despre râurile în care curgeau cosonii dacici la vale și despre flăcările albastrii ale pădurilor.

—Să vii joi la școală, domnișoară Cristurean, o trezise atunci din visare o voce, iar Lala, care abia își terminase povestea, tresări ca un elev prins copiind.

Bătrânul învățător o bătuse însă pe umăr a încurajare, cu mândrie, continuând netulburat:

—Să vii pe la zece, ar fi numai bine.

Mai mult nu îi spusese, lăsând-o mai apoi să se perpelească de gânduri, ca înaintea unui extemporal.

Lala aproape că uitase în hoinăreala ei sau mai degrabă alungase gândul voit, dar acum își amintea că mâine ar fi deja joi și iar începu să se întrebe ce voia învățătorul Dodianu de la ea.

Ajunsese dinaintea casei bunicilor, fără să bage de seamă, cu obrajii aprinși de dogoarea vremii și a drumului bătut cu pași grăbiți și plini de energie.

După casa bătrânească, ultima, sau cea dintâi din sat, nu mai era nicio altă casă, doar dealurile acoperite de viță-de-vie, iar mai apoi păduri cu drumuri abrupte, ce șerpuiau nesfârșit, de când lumea, către munte.

Casa albă cu pridvor de lemn de stejar, reperul copilăriei și al tuturor vacanțelor, umplea, ca de fiecare dată, sufletul fetei de împăcare.

Niciunde nu se simțea Lala mai bine decât aici. Unde altundeva ar fi putut, când, numai aici, ochii bunicilor o urmăreau cu blândețe și bunătate, indiferent ce ar fi făcut, dar mai ales cu îngăduința pe care numai răbdarea o aduce cu sine?!

Părinții domnului Cristurean, fericiți peste măsură să își știe nepoata la ei, o tratau ca pe un Dumnezeu mai mic, încântați de simpla ei prezență și gata oricând să se închine la ea, așa cum se cuvine, desigur, unui Dumnezeu așa de mititel.

Domnul Cristurean cel bătrân, bunicul, fost profesor de matematică și de științele naturii în Karânssebes, se întorsese în satul natal cu mult înainte de nașterea Laurei, preluând școala și, odată cu ea, misiunea sacră a împărtășirii cunoașterii, spre dezaprobarea bunicii, prea tânără și prea plină de viață să își îngroape viața atât de prematur.

Ecaterina Cristurean, fostă Zaharia, uitase însă repede tumultul orașului, dar nu și pașii de mazărcă și vals, renunțase la rochiile scumpe și la bijuteriile prețioase, își așezase mâinile în șolduri ca o preocupată, dar, măsurând cu ochii casa și întinderea din jur, găsisese puterea să încuviințeze alegerea soțului ei, cucurta de frumusețea locului, de așezarea neobișnuită a casei la poalele dealului, dar mai ales înmuiată de dragostea care orbește și dă lumii un alt sens.

În aceeași casă se născuse Cristian, tatăl Laurei, și tot în aceeași casă murise Lisandra la numai cinci anișori, iar patru ani mai târziu se născuse Lucreția Cristurean, cea care avea să plece din aceeași casuță modestă ca să cucerească lumea cu trilurile ei și pe care ziaarele o numeau acum privighetoea de la Scala. Dănuț Cristurean, mezinul familiei, amestec de boem și nabab la un loc, nu se căsătorise, deși venise în aceeași casă a copilăriei, prezentând cu emfază de-a lungul timpului nenumărate nestatornice logodnice, mereu îndrăgostit, mereu cu capul în nori, alergând mereu după un ceva ce nu îi era nici lui însuși clar definit.

Pereții proaspăt văruiți, ca în fiecare sfârșit de primăvară, văzuseră și auziseră multe, ascunzând între ei, ca într-un cuib, suflere mai mult sau mai puțin ferice, alinându-le pe rând cu bunătăți, dar mai ales dărindu-le iluzia de a se ști protejate.

Lala rămase un timp în umbra pridvorului, privind printre mușcatele înflorite coama sălbatică a dealului, după care soarele apunea.

—Tu ești? Ai venit? auzi vocea doamnei Cristurean.

Descizând ușa, o izbi în nas miros de lămâiă proaspătă, cum numai hainele bunicii miroseau.

—Da, da, răspunse cu jumătate de glas.

—Hai, spală-te că ți-o fi foame, Livingstonul bunului, o alintă Titus Cristurean, din pragul salonului, mândru peste măsură că nepoată-sa îi calcă pe urme.

Lala nu se lăsa de două ori rugată.

Pe masa cu ștergar brodat aștepta strachină cu roșii mari cât inima boului, brânză mustind încă în zer, mămăliguță cu tochitură de ciuperci și ochiuri, că numai uitându-se simțea cum îi lasă gura apă.

—Voi nu mâncați? Întrebă, mușcând dintr-o roșie, așa cum muști dintr-un măr, și tot așa i se umplu gura de suc dulce-acrișor. Cu obrații încă umflați, mai apucă o bucatură de brânză și parcă lumea din jur deveni brusc mai bună și mai frumoasă decât o știa, în timp ce se lăsa pe spătarul scaunului.

—Hm, mormăi, răsucind în aer degetul arătător, către cer, semnul bucatelor divine.

Oh, acum să o vadă maică-sa, înfulecând ca un lup! „Laura Cristurean, unde îți sunt manierele?”

Ah, dar maică-sa era prea departe să vadă sau să o mustre și pe ea, și pe socrii uzurpatori care îi făceau toate voile.

În timp ce își îndrepta spatele, revizuiindu-și manierele, întâlni privirea bunicilor, așezați și ei, între timp. Luma ce se întrezărea în ochii lor, sorbind-o, era însă departe de orice urmă de critică.

Lor nu le păsa! Pentru ei era numai ea cea care conta!

Laura se așează iar comod în scaun, răsufând ușurată.

—Ce ai, de te bățai atâr? o iscodi domnul Cristurean, apoi continuă încurajator: Pentru mâine nu ai de ce să îți bați capul, nu ești în situația să nu poți să refuzi o slujbă, ba, dimpotrivă, oricine ar vrea să te vadă la catedră.

Lala se îneca, ruși. Deci acesta era motivul pentru care o invitase învătătorul? Sângele mândru al Mariei Cristurean se desțeptrase în ea, trimițându-i roșei războinice în obraji.

—Dar cine a zis că vreau o slujbă? De ce aș vrea?

—Chiar așa, de ce ai vrea? o îngână neobservată bunica, abia străpânindu-și un zâmbet, în timp ce instiga cu dibăcie focul revoluției. Fetele ca tine se mărită repede, au nevoie doar de o zestre cumsecade, nu de o slujbă.

Parcă așa, dintr-odată, interesul fetei crescuse.

—Ți-a spus învătătorul așa ceva? Încercă Lala să se liniștească singură, căci noutatea o năucise cu totul.

—Nu, dar de ce te-ar chema mâine? Să te întrebe dacă ți-ai făcut tema de vacanță? E evident!

—Ah! Abia ce am terminat școala! Și apoi, eu am deja de lucru! Nu vezi? mai spuse cu emfază, arătând spre caietul cu însemnări, ca o fetiță ce își arată păpușa cu pretenții maternel.

Uimitrea îi rotunjise buzele și îi ridicase sprâncențele negre și dese.

—Când o să fiu gata, o să-l predau Societății de Științele Naturii din Timișoara! mai rosti apăsător, așteptând în liniștea ce se lăsase să fie aplaudată ca o soprană la sfârșitul ariei.

Dar cum nicio cortină nu căzuse, iar cum bunicii, în loc să o aplaude furtunos, aproape că nu o mai luau în seamă, continuă să mănânce, ca un om ce își adună puterile pentru acel moment de glorie care avea să vină.

Încă erau la masă, când ușa se deschise.

Din prag, un tânăr înalt și măsliniu o cerceta cu ochi ageri scăpărând de curiozitate, electrizând întregul aer. Părul negru precum carbunele, lung până la umeri, dat peste cap, îi era ud, de parcă venea de la scăldat. Prin cămașa udă de sudoare, pe jumătate deschisă, fiecare fibră se definea ca într-o lecție de anatomie.

Cu tot aspectul sărăcăcios, ținuta drecapă și trăsăturile frumose îi conferau un soi de eleganță, că fata se făstăci și aproape că îi veni să își încline capul în reverență, ca înaintea unui voievod al țiganilor.

Laura clipise mai repede, măsurându-l mai departe cu îndrăzneală, gata să îl ia de undeva, din amintiri, dar șovăi, de parcă acum îl vedea înțâia oară. Nu putea fi el! Dar, cu siguranță, era de-al casei.

Doamna Cristurean îl întâmpină de parcă îl așteptase de-o viață.

—Ai adus?

—Adus!

Cătălina îl bătuse pe umăr cu aceeași familiaritate cu care îi ieșise în cale.

—Hai, Lala, să vezi ce surpriză ți-am pregătit noi trei.

Laura Cristurean se ridicase nelăcom, gata să urmeze adunarea, secundată din urmă de Titus.

În curte, scaldat în soarele apusului, un țigan scund, cu mustață răscutită, își strângea pălăria în mână, așteptând încrezător ca un Sancho Panza. În spatele lui, căruța cu coviltir ascundea pesemne comoara, că altfel Laura nu își putea explica cum de bunică-sa, care era gata să facă moarte de om numai la gândul că i-ar călca florile cîneva, stătea acum nepăsătoare, sprâmbându-și mâna mai departe pe umărul tânărului, ca pe al unui fiu.

Ceremonia cerea, pesemne, un moment de liniște, că pentru câteva clipe nimeni nu spusese nimic. Numai Cătălina Cristurean, însoțită de aghiotantul ei de încredere, iscodise dincolo de coviltir, iar mai apoi îl strânsese în brațe strălucind de încântare.

—Cine e? apucase Lala să-l întrebe pe domnul Cristurean.

Titus Cristurean se încrunta, semn de mare mirare și dezamăgire la un loc, rupt din transfigurarea surprizei.

—Se poate? aproape o mustră! Nu îl mai știu pe Radu al nostru?

—Răducu?

—Doamne, Maica Domnului, se cruci domnul Cristurean, analizând peste umărul Laurei obiectul de artă. Dacă o vede popa, ori o face clopot de biserică, ori o să boteze enoriașii în ea, apoi mucalit se întoarce către Radu: Iar tu, păcătosul, să îi cânti în strună și să îi spui că dragonul, grifonul sau ce lighioană o fi, e de fapt balaurul răpus de Sfântul Gheorghe!

O mână de maestru gravase pe dinafară fiecare pană în parte, în detalii pline de migală, de parcă Hefaiistos în persoana o crease pentru Zeus însuși. roșiatic.

O cadă de alamă, în formă de dragon, străluccea regește, la fel ca cerul surprizei.

Încă amcătă, pe jumătate de răsucirea ca de carusel, pe jumătate de bucuria revederii, Laura Cristurean, cu un zâmbet încă lăjit pe chip, privi câteva clipe mai apoi sub coviltir, fără să înțeleagă pentru câteva minute în șir rostul pământ, sub răsul buniciilor.

Și, deși pentru o clipă se frământă gândind că nu se cuvine, brațele lui o prinsesă cu tărie, înlanțuind-o gara sa o frângă, se răsuci cu ea în brațe și chiu o dată lung ca o căpetenie indiana gara de luptă, înainte să o lase din nou pe

Lala fugise înspre ei, copleșită de bucuria revederii, cu zâmbetul încă agățat pe buze. Același zâmbet înflorise pe chipul lui Radu, dezvelind dinți albi, de care orice dentist ar fi fost mândru. Numai în ochi îi scănteiasă ceva, ca o mulțumire de sine, că fata nu își ridicase nasul pe sus, aruncându-l în spatele lumii din care venea, devenindu-i deodată evident că ea abia îl recunoscuse.

Întăiul instinct învinsese.

Un zâmbet mare îi lumina chipul de bucuria revederii, mai luminos și mai cald decât soarele la apus. Un instinct vechi, primitiv, o mână în brațele lui, ca în brațele unei rude vechi, pe care îți pierzi speranța să o mai vezi vreodată. Un instinct nou o ținea însă pe loc, îmbujorând-o. Unde dispăruse Răducu? Când devenise barbar? Când devenise atât de frumos Răducu al ei?

Înima Lalei bătu o clipă aerul cu aripile balaurului copilăriei. Răducu? se mira iar, dar niciun cuvânt nu îi scăpă de pe buze.

În ochii verzi scânteiau voia bună și încântarea, mai mult decât în ochii încă de antiteza dintre sărăcia căruței și luxul exorbitant al unei căzi cum nu avea nimeni din Karansebes până la Viena sau poate și mai departe.

—Îți place, Lala? Radu a făcut-o de unul singur, cu mâinile lui, pentru tine, dezlegă Catina misterul.

Mirarea rotunjise buzele Lalei, dar le și peccetluisse în același timp cu tăcere. Iar așa cum stătea înaintea tuturor, zăpăcită, cu obraji arzând și ochii migdalaiți și umezi de emoție, părea din nou o fetiță în dimineața de Crăciun.

De când puteau mâinile lui să plămădească așa ceva? Când învățase să domolească metalul ca pe lut?

—Pentru mine? reuși să articuleze într-un târziu, uitându-se când la cădă, când la Radu. Ai făcut tu asta? Și iar îi veni să îl îmbrățișeze de mândrie și de bucurie.

Radu nu îi răspunse.

Cum ar fi putut, când, pe chipul lui, zâmbetul care între timp nu se mai ștersese părea că se lățește și mai mult, dezvelind înșiruirea perfectă a dinților uimitor de albi.

Numai când Lala prinse mâinile lui între ale sale și le întoarse cu palmele în sus, iar mai apoi le răsuci, de parcă încă nu îi venia să creadă și căută dovada, bucuria i se mai stinse, înlocuită de o umbră de jenă.

Aspre, cu brazde adânci, cu unghiile scurte sub care se ascundea fir negru, cu toată cazna de a-l îndepărta cu săpun, mâinile lui care îndoiu fierul cu ușurință se înmuiaseră dintr-odată ca secerate, sub iscodirea fetei.

Pe sub pielea măslinie și netedă a obrajilor se șteau de rușine roșei trandafirii adolescenței.

Cu mâinile încă sprîjinite în palmele ei, ca într-un cuib de potârnică, Radu zări nu împrecunarea mâinilor, ci diferența dintre ele, dar mai ales bariera dintre lumi. Întăia oară îi era rușine cu mâinile lui muncite.

Numai Laura, nepăsătoare, părea că găsisese ceea ce căutase, iar așa încă aproape, fără să îi dea drumul mâinilor, simțea cum se mistuie de bucurie.

—Tu chiar ai făcut-o! se mira iar Laura, de parcă găsisese dovada pe care o căuta. Tu?

—Jur pe copiii mei, să îmi sara ochii din cap dacă te mint, el, Corturar, o făcut-o! izbucnise mânât de un entuziasm amestecat cu loialitate Sancho Panza, pe numele adevărat Lazurică, de care uitasera cu toții.

În ochii bulucii, de sub palăria cu boruri largi dată pe ceață, se citea nerăbdare, căci burta începuse să îi chiorăie de foame, iar boierii se tot întindeau la vorbă fără rost, în timp ce el nu se gândea decât la mângărea ce trebuia să fie deja gata în ceain.

—Hai, unde o punem, că o duc singur, așa să îmi ajute Dumnezeu!
—Mai încet, zmeule, că te ajutăm și noi, îl temperă domnul Cristurean, amuzat.

Dar abia câteva ore mai târziu, când soarele dispăruse de tot după deal, își găsisese și cada locul în casa bunicilor, în odaia Lalei, după ce o plimbaseră, prin grădina, șopron, iar mai apoi pe pridvor, sub mormăilele lui Panza, chicotelile fetei și muștrările bunicii că îi zgârie pereții și îi distruge zugrăveala.

Iar și mai târziu în noapte, Laura Cristurean, trezită din somn, după zăncoliri amestecate cu neliniști, iscodise un timp cu pleoape oboșite și grele odala, apoi, înșufletă de o chemare căreia nu i se putu împotrivi, își trase aserniturile după ea și își făcu culcuș în cada.

Adormi imediat, alinată de iubirea de care se simțea înconjurată, pazită de dragonul de alamă, alunecând cu cada ei în vis, ca pe corabia lui Peter Pan.

Să fi fost mai bine de douăzeci de ani de când Răducu apăruse din nimic la poarta bunicilor, desculț, rupt și flămând, cu ochi mari și limpezi de copil inocent, ca toți copiii lumii.

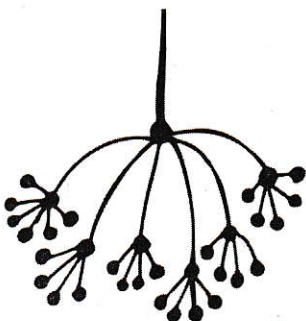
Numai că într-ai lui, pe deasupra, se oglindeau, pe sub genele lungi și grele, toate neajunsurile vieții și toate tristețile ei.

Prin fereastră, de după perdea, Catinca îl urmărise prin înserare, cu o curiozitate și un soi de înduioșare pe care numai mamele care își pierd copiii o au, strigând mai apoi încetișor pe Titus: „E un elev de-al tău?”.

Titus Cristurean îl măsurase cu același interes ca și nevastă-sa, minunându-se și el de vizita neașteptată, înșiruind însă rapid în minte toți elevii, de parcă îi scotea la tablă.

„Cum să fie? Nu vezi cât e de mic? E un pui de țigan, continuă ca pe o constatare, a venit ori la cerșit, ori la furat”, îl catalogase simplu domnul Cristurean, urmărind de peste umărul Catincai mogăldeața ce înainta vitejește prin curte, fără să se teamă de lătratul bucuros al câinelui, dar tot lătrat și acela.

Era început de noiembrie, când înserarea se lăsa repede ca nopțile polare din expeditiile lui Amundsen și, tot ca în nopțile polare, frigul mușca din trupul acoperit cu zdrențe al copilului. Mogăldetei părea că nu îi pasă, înaintând prin curte fără șovăială. Numai când ajunsese în pridvor, păru că își pierduse curajul și se ghemui scăncind.

CAPITOLUL 2